

---

## OBSAH

Jazyky starověké Itálie: Úvod .....	13
Zkratky .....	17
I        Mapa staré Itálie .....	20
II        Mapa národů staré Itálie .....	21
1.        Národy starověké Itálie .....	23
1. 1      Termíny indoevropský versus indogermánský .....	23
1. 2. 1    Latina mezi ostatními indoevropskými jazyky .....	24
1. 2. 2    Místo italických jazyků v indoevropské jazykové rodině .....	26
1. 2. 3    Vnitřní členění italických jazyků .....	32
1. 3      Obyvatelé starověké Itálie ve světle antických pramenů .....	35
Bibliografie .....	43
Tab. 1    Transformace archaického fénického písma v řeckou alfabetu .....	45
Tab. 2    Staroitalská písma vzniklá přímo ze západořecké alfabety .....	46
Tab. 3    Písma centrální Itálie .....	47
Tab. 4    Písma severní Itálie .....	48
Bibliografie .....	49
2.        Etruština .....	51
2. 1      Úvod .....	51
2. 2      Etruská abeceda .....	54
2. 3      Etruské nápisy .....	57
2. 3. 1    Rituální kalendář, tzv. <i>liber linteus</i> .....	59
2. 3. 2    Nápis na hliněné desce z kampánského města Capua .....	60
2. 3. 3    Cippus z Perugie .....	60

---

2. 3. 4	Bronzová nápodoba obětních jater .....	60
2. 3. 5	Tabulka z Cortony .....	61
2. 3. 6	Bilingvní nápisy .....	61
2. 3. 7	Abecedáře .....	62
2. 3. 8	Příklady kratších etruských nápisů .....	63
2. 4	Etruské gramatické kategorie .....	64
2. 5	Slovní zásoba .....	67
	Bibliografie .....	68
3.	Rétština a kamunština .....	70
3. 1	Úvod .....	70
3. 2	Rétština .....	71
3. 3	Kamunština .....	72
	Bibliografie .....	76
4.	Latina .....	78
4. 1	Úvod .....	78
4. 2	Dochované nápisy .....	79
4. 3	Klasifikace nápisů .....	80
4. 4	Latinská abeceda v předliterárním období .....	82
4. 5	Archaické latinské nápisy .....	84
4. 5. 1	Nápis <i>Manios...</i> na zlaté sponě z Praeneste (tzv. <i>Fibula Praenestina</i> ) .....	85
4. 5. 2	Nápis <i>Eco urna...</i> z Caere .....	86
4. 5. 3	Nápis <i>Salvetod Tita</i> z Gabií .....	87
4. 5. 4	Nápis na cippu z Fora Romana .....	88
4. 5. 5	Duenův nápis .....	91
4. 5. 6	Podstavec z Tiburu .....	93
4. 5. 7	Nápis na bronzové tabulce z Lavinia .....	95
4. 5. 8	Lapis Satricanus .....	96
4. 5. 9	Nápis na misce z Garigliana .....	98
4. 6	Přehled všech dochovaných latinských nápisů z předliterárního období včetně fragmentů .....	101
	Bibliografie .....	102
5.	Faliština .....	106
5. 1	Úvod .....	106
5. 2	Faliská abeceda .....	107
5. 3	Faliské nápisy .....	107
5. 3. 1	Vlastnické nápisy .....	108
5. 3. 2	Dedikační nápisy .....	109
5. 3. 3	Náhrobní nápisy .....	109

---

5.3.4	Archaické faliské nápisy .....	110
5.4	Slovní zásoba .....	115
5.5	Jazykové shody a rozdíly mezi falištinou a latinou .....	116
	Bibliografie .....	117
6.	Venetština .....	120
6.1	Úvod .....	120
6.2	Venetské písmo .....	121
6.3	Venetské nápisy .....	124
6.3.1	Náhrobní nápisy .....	126
6.3.2	Votivní nápisy .....	127
6.3.3	Nápisy veřejného charakteru .....	128
6.3.4	Nápis na bronzové destičce z Este .....	129
6.4	Slovní zásoba .....	131
	Bibliografie .....	132
7.	Sabelské jazyky .....	135
7.1	Úvod .....	135
7.1.1	Jihopikénská jazyková skupina .....	137
7.1.2	Umberská jazyková skupina .....	137
7.1.3	Oská jazyková skupina .....	138
7.2	Jihopikénština .....	139
7.2.1	Korpus jihopikénských nápisů .....	140
7.2.2	Jihopikénská abeceda .....	141
7.2.3	Jihopikénské nápisy .....	142
7.3	Presamnitské nápisy .....	145
7.4	Oinótrové .....	146
7.5	Umberština .....	148
7.5.1	Úvod .....	148
7.5.2	Umberská abeceda .....	148
7.5.3	Iguvinské tabule .....	149
7.5.4	Menší umberské nápisy .....	152
7.5.5	Archaické nápisné doklady přiřazované dnes k umberštině .....	153
7.5.6	Archaický volkský nápis ze Satrica .....	157
7.6	Oština .....	158
7.6.1	Úvod .....	158
7.6.2	Oská písma a nápisy .....	160
7.6.3	Korpus oských nápisů .....	162
7.6.3.1	Tabulka z Agnone .....	163
7.6.3.2	Cippus z Abelly .....	164
7.6.3.3	Tabulka z Banzi .....	165

---

7. 6. 3. 4	Tzv. nápisy IÚVILAS .....	165
7. 6. 4	Menší oské nápisy .....	166
7. 6. 5	Archaické doklady jazyka Herniků .....	167
7. 7	Hlavní společné rysy latiny a sabelských jazyků .....	168
	Bibliografie .....	171
8.	Ostatní neitalické jazyky starověké Itálie .....	176
8. 1	Úvod .....	176
8. 2	Ligurové .....	178
8. 3	Lepontové .....	181
8. 3. 1	Lepontské nápisy .....	182
8. 3. 2	Lepontský jazyk .....	183
8. 3. 3	Lepontská slovní zásoba .....	184
8. 3. 4	Legendy na mincích .....	185
8. 4	Galové předalpští .....	185
8. 4. 1	Nápis na náhrobním kameni od Briony .....	187
8. 4. 2	Galskolatinská bilingva z Todi .....	188
8. 4. 3	Galskolatinská bilingva z Vercelli .....	189
8. 5	Mesapština .....	190
8. 5. 1	Úvod .....	190
8. 5. 2	Mesapské písmo .....	191
8. 5. 3	Mesapské nápisy .....	192
8. 6	Mesapská slovní zásoba .....	194
8. 7	Pozice mesapštiny .....	195
8. 8	Severopikénština .....	197
	Bibliografie .....	204
9.	Obyvatelé ostrovů .....	208
9. 1	Sicílie .....	208
9. 1. 1	Sikulové .....	209
9. 1. 2	Elymové .....	211
9. 1. 3	Sikanové .....	211
9. 2	Korsika .....	212
9. 3	Sardinie .....	213
9. 4	Ausoni a Aurunkové .....	216
	Bibliografie .....	218
<b>Přílohy</b>		
I.	Vývoj indoevropského hláskosloví v italických jazycích .....	220
Tab. 5	Historická fonetika latiny a oskoumerských jazyků .....	220
	Bibliografie .....	223

---

Tab. 6	Historická fonetika venetštiny .....	224
	Bibliografie .....	226
II.	Jmenná deklinace v italických jazycích .....	227
Tab. 7	Jmenná deklinace v italických jazycích .....	227
	Bibliografie .....	237
Tab. 8	Mesapská deklinace .....	239
Tab. 8A	Srovnání deklinace helénských jazyků: prařeckého, fryžského a mesapského .....	239
	Bibliografie .....	241
III.	Pronomina a numeralia v italických jazycích .....	242
Tab. 9	Pronomina a numeralia v italických jazycích .....	242
	Bibliografie .....	251
IV.	Sloveso v italických jazycích .....	252
Tab. 10	Sloveso v italických jazycích .....	252
	Bibliografie .....	275
	Jmenný rejstřík .....	277
	Věcný rejstřík .....	283